

OOK IN 1970 RUIENDE GRAUWE GANZEN IN HET HARINGVLIET (*Anser anser*)

Nadat in de zomer van 1969 een concentratie van 1000—1200 Grauwe Ganzen (*Anser anser*) de vleugelrui doorbracht op en rondom het in het Haringvliet gelegen Ventjagersplatencomplex (zie Limosa 42 (1969), 206), werd met enige spanning afgewacht of deze gebeurtenis zich in 1970 zou herhalen. Dit bleek inderdaad het geval te zijn, zij het dat de ganzen in geringer aantal verschenen dan in 1969: het gezelschap telde in 1970 ca. 600 exemplaren. Opvallend was óók in 1970 dat de ganzen zo kort voor de rui op deze ruiplaats arriveerden. Op 23—5—1970 waren er slechts 6 exemplaren, op 5—6—1970 hooguit 250 stuks en op 13—6—1970 ruim 500 vogels. Aanwijzingen werden verkregen dat de ruicyclus in vergelijking met 1969 gemiddeld enkele dagen later inzette. Op 13—6—1970 was zeker 60% van de ganzen nog vliegvlug en zelfs op 23—6—1970 zag Lebret nog vogels met uit de vleugels omhoogstekende pennen, pennen die dus nog afgeworpen moesten worden (schrift. med.). De eerste vliegers werden op 11—7—1970 waargenomen, in 1969 op 2—7. Op 11—7—1970 echter konden tenminste 250 vogels nog niet vliegen. Evenals in 1969 bleek dat aan het eind van de ruiperiode de ganzen de tussen Den Bommel en Stad aan het Haringvliet gelegen grasgorzen gingen bezoeken en dat de vogels, althans voor een deel, dit terrein óók na de rui bleven frequenteren. Op 26—7—1970 toefden hier nog 175 exemplaren. Vanaf half juni 1970 verbleven ook enkele tientallen Grauwe Ganzen op Cromstrijen bij Numansdorp; aangenomen mag worden dat deze vogels afkomstig waren van de Ventjagersplaten. Dit neemt echter niet weg dat evenals in 1969 het overgrote deel van de Grauwe Ganzen na de rui het Hollands Diep Haringvlietgebied hebben verlaten. Het zou interessant zijn te weten waar deze vogels zich naar toe begeven.

Lebret telde op 5—6—1970 bij de Steile Bank 1700 Grauwe Ganzen (schr. med.). Dit aantal gevoegd bij de 600 vogels van het Haringvliet geeft voor de beide ruiplaatsen een totaal van 2300 Grauwe Ganzen hetgeen ongeveer hetzelfde niveau is als in 1969 toen op de Steile Bank ca. 1200 en in het Haringvliet 1000—1200 ganzen ruiden.

G. L. Ouweneel.

SUMMARY

In the summer of 1970 a concentration of 600 Grey Lag Geese went through their wing-moult in the Haringvliet in the Netherlands. In 1969 more than 1100 geese moulted in the Haringvliet.

GANZEN MET STOOKOLIE

Op 27 maart 1970 zag ik op de buitendijkse weilanden op de zuidelijke oever van het Hollands Diep tussen Willemstad en Bovensluis een troep van ca. 700 Grauwe Ganzen, 30 Kolganzen, 3 kleine Rietganzen en 1 Rietgans. Onder de Grauwe Ganzen waren tenminste 19 vogels besmeurd met olie. Ook enkele Kolganzen en de Kleine Rietganzen vertoonden olievlekken. De vlek-

ken zaten bij de meeste vogels ter hoogte van de „waterlijn”. Waarschijnlijk zijn zij 's nachts, zwemmend of in ondiep water staand, met de olie in aanraking gekomen. Een vijftal ganzen had ook olie aan de kop en hals. Vermoedelijk was dit een secundaire bevuiling, ontstaan doordat de vogels met kop en hals langs borst en flanken wrijven bij de verzorging van hun verenkleed. De besmetting van de ganzen was minder erg dan wij bij alken, zee-eenden en futen zien. De ganzen verblijven een veel korter deel van het etmaal op het water omdat zij overdag grazen. 's Nachts zijn zij op het slik. Alleen tijdens de overspoeling tijdens hoog water moeten zij zwemmen. Maar om twee redenen is de besmetting met olie bij de Grauwe Ganzen een buitengewoon trieste vertoning. Want in september 1970 wordt het getij op het Hollands Diep uitgebannen. De ganzen moeten dan de gehele nacht op het water slapen, omdat het slik voorgoed onder gaat. In de tweede plaats ligt de ruiplaats van de Grauwe Ganzen op de Ventjagersplaten maar 9 km van de plaats waar ik op 27 maart de „olie-ganzen” vond.

Stookolie bij ganzen was tot dusver niet geheel onbekend bij Kol- en Rietganzen, maar vrij zeldzaam. Tussen 1954 en 1969 zag ik een stuk of vijf gevallen. Op 8 februari en 1 maart 1970 zag ik een adulte Kolgans met olie in de Poel bij 's Heer-Arendskerke. Het lijkt van belang de situatie op dit gebied nauwlettend te volgen.

T. Lebrecht.

TELLING VAN STOOTVOGELS IN DE FLEVOLANDEN

Op 23 januari hebben wij in een betrekkelijk klein gebied van de Flevopolders, een telling van stootvogels gehouden. Wij zijn hierbij uiteraard zeer nauwkeurig tewerk gegaan. De telling valt eerder naar een te lage dan naar een te hoge kant uit. Het was die dag zwaar bewolkt bij een temperatuur van plm. 2° C en er stond een matige z.o.-wind.

In Zuidelijk-Flevoland werd geteld langs de Gooimeerdijk tot paal 21 en langs de gehele Oostvaardersdiepdijk. In Oostelijk-Flevoland langs de volgende route: Knardijk tot Torenavalkweg (vanaf Lelystad-haven), Torenavalkweg, Larserweg, Strandgaperweg, Bremerbergweg, bosjes Spijkweg, Larseringweg tot Lelystad, vervolgens de hoofdwegen naar Lelystad-haven en de Flevocentrale.

Een grote concentratie roofvogels verbleef op de stoppelakkers rondom het vliegveldje nabij de Larserringweg. Opvallend was, dat zowel vóór als na de koude periode — eind december, begin januari — de roofvogels meer verspreid in beide polders voorkwamen. Op onze teldag kwamen rondom het vliegveldje plm. 60 Torenavalken, 21 Ruigpootbuizerden en ruim 50 Blauwe kiekendieven voor!

Het resultaat van de telling was: